

conditio ad restitutionem proficit. Ita apud nos constituitur l. 7. §. 14. tit. 11. lib. 5. Recop. Molin. disp. 370. à num. 21. Guttier. quæst. 152. Matienz. in l. 7. gloss. 6. tit. 11. lib. 5. Recop. Hermos. in d. l. 55. gloss. 8. num. 24. Parlador. d. differ. 109. §. 5. à princip. Azeved. in d. l. 7. Recop. num. 62. ubi tener, diem ipsum contractus in termino computari, & sic novendium currere de momento ad momentum, quod valde controversum, ut videre est apud Hermosil. num. 26 qui dissentientes cumulavit Interpretes. Vide Molin. ex num. 28.

Hypothesis igitur nostræ quæstionis sic se habet: Titius fundum vendidit Caio, qui cum pecunia careret ad pretii solutionem, convenit inter eos, ut decem annua penderet donec solveret, venditore interim dominium directum retinente. Idem dubium versatur, si nullo pretio constituto, fundus tradatur, nullum jus retinente domino, sed censu reservativo imposto super eodem fundo cum redimendi facultate. Ambigitur itaque, an à tempore contractus, vel à quo pretium solvitur, aut census redimitur, novendium ad retractum currere incipiat? Hanc controversiam attigerunt Molin. disp. 372. num. 6. Matienz. in d. l. gloss. 1. num. 25. Guttier. sup. quæst. 145. num. 4. Hermos. in d. l. 55. gloss. 2. num. 10. Azeved. sup. num. 68. Avend. cap. 89. n. 9.

Ad Num. 1.

4 Vendita re sub conditione, tempus ad retrahendum numeratur non à die contractus, sed conditionis impletæ. Molin. disp. 370. num. 35. Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 11. num. 29. vers. Quartus effectus, Azeved. sup. num. 67. Arias in l. 70. Taur. num. 31. Guttier. quæst. 153. num. 3. Matienz. sup. gloss. 6. num. 37. Hermos. d. gloss. 8. num. 130.

Ibi: Nec refert, traditionem rei venditæ.

5 Quatenus res sub conditione vendita, eventu pendente, tradatur emptori, dies tamen ad retrahendum nisi post implementum conditionis non labuntur. Ant. Gom. ubi proximè, ubi ampliatur, et si dominium transferatur. Matienz. num. 41. Guttier. d. quæst. 153. num. 4. vers. Verum hæc, Molin. num. 37. Azeved. ubi proximè, ac Hermos. d. num. 30.

6 Sed utrum pendente conditione, consanguineus ad retrahendum etiam conditionaliter admittatur, inquiramus. Affirmant, præsertim si ad traditionem sit deventum, post Tiraquellum Azeved. ibidem, Molin. num. 38. Matienz. d. gloss. 6. n. 40. Guttier. d. num. 4. Hermos. num. 31. Sed contrarium tenet Ant. Gom. d. num. 29. vers. Quartus effectus, Cifuentes, in l. 70. Taur. vers. Vigesimo nono dubitatur: quæ sententia juri magis consona ex sequentibus videtur. Primum, quia lex deservit jus retrahendi, perfecta venditione, quæ perfectio minimè contingit ante conditionis implementum, ideo nec dies ad retrahendum ante labuntur, ut fert communis; unde consanguineus ad retractum, pendente conditione jus habere non potest, nec illud præstat traditio rei conditionaliter venditæ, cum non fiat venditionis gratiâ, ut ait Ant. Gom. licet dominium transferatur.

7 Secundò facultas retrahendi tribuitur proximiori consanguineo sub tempus perfecti con-

tractus, ideo ante impletam conditionem proximitas dignosci nequit; fortè enim proximior cum sub conditione res venditur, tempore impletæ conditionis ab alio removeretur, ut si frater vendentis retraheret, ac postea filius huic nasceretur, cujus nomine retractus si peteretur, obtinebit, patruo excluso, l. 8. tit. 11. lib. 5. Recop.

Tertiò, si plures existerent venditoris consanguinei gradu diversi, & secundus, vel tertius ad retractum admitteretur, proximior tacente, hic posset, adveniente conditionis eventu, admittum excludere, atque ita omnia circa retractum gesta redderentur illusoria, ex quo aut prior opinio est rejicienda, aut saltem coarctanda ad proximior tempore conditionis contractus; nam quandiu proximior non excluditur, remotiori consanguineo non patet aditus, d. l. 7. tit. 11. lib. 5. Recop.

Quartò si admitteretur aliquis ad retractum pendente conditione, & jus quæreret aliquod, posset evenire ut res patrimonialis ad extraneum, renitentibus consanguineis, perveniret; nam si post depositam pecuniam, aut cautionem præstitam consanguineus decederet, extraneo hærede instituto, hic existente conditione, cum in jus defuncti succederet, rem per retractum consequeretur, quam cum jure hæreditario obtinisset, venditoris conjuncti auferre non valerent. Tandem leges jus retractus concendent inter odiosas recensentur, ut cum communiori concludit Tiraquel. de retract. lignag. in presat. num. 60. cui adhæret Matienz. in d. l. 7. gloss. 1. num. 14. quapropter ampliari non debent. Cum igitur per nostras regias constitutiones jus retrahendi sit coarctatum ad novendium post perfectam venditionem, concedendum non est tempus plurium mensium, seu annorum, quod inter contractum, & conditionis implementum intercedere potest. Et est observandum, quod Tiraquellus oppositæ opinionis author, quem nostrates sequuntur, loquitur consequenter, dum docet terminum retractus currere à die conditionalis contractus, seu traditionis: sed qui aliud tuerentur laudati supra num. 4. §. 6. inconsequentiam quandam incurere videntur, dum tempus præterire ad retractum insciuntur, & redimendi facultatem concedunt. Utrumque rectè Ant. Gom. denegavit, Tiraquello omninò contrarius.

Si de emptione fiat instrumentum, quæritur num novendium computetur à die celebrati contractus, vel consecræ scripturæ? Et distinguitur ita: vel scriptura respicit ad perfectionem contractus, quia non aliter contrahentes se obligare statuerunt; vel solum deservit ad probationem emptionis jam initæ. Priore casu inspicitur dies instrumenti; posteriore, contractus celebrati, quo pacto concordari possunt opiniones inter se pugnantes, de quibus Molin. disp. 370. à num. 26. Guttier. Practicar. lib. 2. quæst. 152. num. 1. vers. Ex quibus non bene, Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 2. num. 17. Parlador. different. 109. §. 5. à num. 5. Hermos. in l. 55. gloss. 8. num. 29. tit. 5. p. 5. Quando scriptura facta intelligatur ad perfectionem, vel ad probationem contractus, tradit latè Hermos. in l. 6. gloss. 1. cod. tit. 5.

Ad Num. 2.

Novendium lege præscriptum ad retractum, à quo venditio perficitur, consanguineis, ac similibus

libus incipit præterire, ut cum D. Covar. tenentur Molin. sup. n. 25. Guttier. ubi proximè, vers. Sed contraria, Matienz. in l. 7. gloss. 6. num. 10. tit. 11. lib. 5. Recop. Azeved. ibi, num. 63. Lallarte de decim. vendit. cap. 3. num. 4. Parlad. d. §. 5. num. 3. Avendañ. de censib. cap. 89. num. 5. Hermos. in l. 55. gloss. 8. num. 24. tit. 5. p. 5. A qua communi, ac in praxi recepta opinione cum aliis, quos refert Guttier. d. §. 152. num. 1. dissentit Ant. Gom. in l. 70. Taur. num. 16. probans terminum retractus à die veræ, ac realis traditionis computandum: quod æquissimè admirandum putarem, si de ignorantia contractus saltem probabilibus conjecturis appareret. Et cum hic contractus solo consensu perficiatur, & privatim solet celebrari, verosimile est, quod infra novendies in notitiam consanguinei, cujus interest, non pervenerit, præsertim in Curis, ac Civitatibus multitudine habitantium insignibus: quapropter beneficium retractus plerumque illusorium redderetur. Non ita in traditione facile contingit rei immobilis, quæ palam fit per possessionis apprehensionem, quæ latere non potest. Qua ratione Ant. Gom. n. 17. edocuit, novendium non currere à die factæ traditionis, velut per constitutum, quia cum in animo consistat, percipi nequit.

12 Nec refragatur lex 7. tit. 11. lib. 5. Recopil. ibi, T despues que fuere vendida hasta nueve dias: cui communis opinio nititur, quoniam constitutio procedit, supposita scientia consanguinei, ut patet ex lege 8. sequenti, quæ jus novum induxit, auferens ignorantibus restitutionis auxilium, quod antea juxta dictam legem 7. concedebatur. Ex quibus communis cum Ant. Gomezii sententia sic potest conciliari, ut illa obtineat in scientia contractus, hæc ut ignorante: quod æquitati, ac rationi consonum videtur.

13 Si quis rem patrimoniale clam, seu fraudulenter vendiderit, ne ad aures consanguinei alienatio perveniat, novendium non labetur, nisi à die scientiæ ejus cujus interest, quæ per emptorem probari debet. Guttier. n. 3. Parlad. num. 4. Azeved. num. 63. Hermos. num. 33. Idem juris erit juxta opinionem Ant. Gomezii, si traditio clandestinè fiat, aut si simuletur non venditionis causâ fieri, sed locationis, precarii, vel donationis.

Ad Num. 3.

14 Rem ad longum tempus locatam consanguineus retrahere nequit. Avendañ. d. cap. 89. n. 8. Hermos. in d. l. 55. gloss. 2. n. 10. Matienz. latissimè in l. 7. gloss. 1. ex num. 10. ubi etiam de locatione in perpetuum tenet idem: & quanvis n. 14. aliud sensisse D. Covar. asserat, non est ita, quia noster Præles ad finem hujus numeri non est loquutus de locatione, sed de emphyteusi, ac de censu reservativo irredimibili, in quibus retractui locum fore resolvit, locationis nulla facta mentione.

15 Quoad emphyteusim D. Covar. edocuit, consanguineum ad retractum admittendum, cui accessit Molin. disp. 371. n. 4. Albornoz de contract. lib. 3. tit. 3. de retr. Sed contrarium apud nostrates prævaluit, quod tuerentur Guttier. Practic. lib. 2. §. 145. n. 1. vers. Nihilominus tamen, Avend. sup. num. 1. Castill. in l. 74. Taur. Azeved. in l. 7. num. 11. tit. 11. lib. 5. Recopilat. Parlador. different. 109. §. 4. num. 9. Hermos. in d. l. 55. gloss. 2. D. de Faria Novæ Addit. ad Covar.

num. 10. plenè Matienz. ubi proximè, quod ex dicendis statim comprobabitur.

De censu reservativo, cum scilicet quis non constituto pretio rem patrimoniale alienat, nullo dominio reservato, ac convenit de annua quantitate solvenda alienanti in perpetuum, ubi sicut præmissimus, nulla venditio contrahitur: hoc igitur casu quæstionis est, num pateat retractui locus? D. Covar. in affirmantem abiit sententiam, cui accedit Avend. de censib. cap. 89. n. 7. asserens id extra dubium consistere, cum alienans directum dominium sibi non reservaverit.

17 Negantem verò amplexus est Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 372. num. 1. ac tener, licet subdubius, Guttier. ubi proximè, num. 2. quæ probabilior videtur; nam cum leges, quæ retractum concedunt, odiosæ censeantur, ut plerisque placeat, extensione juvari non debent, nec ad alios casus præter venditionem, de qua constitutiones Regiæ loquuntur, ampliari. Greg. Lop. in l. 55. gloss. 4. tit. 5. p. 5. ubi Hermosilla num. 1. qui refert alios. Ant. Gom. in l. 70. Taur. num. 1. Præsertim cum hic contractus similis venditioni non sit, sed permutationi; datur enim res pro censu, seu jure percipiendi annuam pensionem; nec in permutatione, quanquam utrumque transferatur dominium, retractus admittitur, l. 7. tit. 11. lib. 5. Recopil.

18 Præterea ad rejiciendam legis extensionem juvat efficaciter diversitatis ratio, quæ inter hunc contractum, & emptionem reperitur: in hac enim nihil interest vendentis, an ab hoc, vel ab illo pretium sibi numeretur; in illo, quia tractum successive habet in perpetuum, mutatâ personâ censuarii, potest fieri deterior conditio creditoris, eique magis expedire extraneum, quam consanguineum censuarium habere, aut propter tutiorem cautionem, ut propter faciliorem exactionem pensionum, quam inter conjunctos non ita acriter decet exercere: quapropter retractus debet denegari, quem jura cum venditoris detrimento, seu alienantis nunquam concedunt. Nec ad rem facit quod per eum census contractum transit in censuarium cum utili dominium directum, & refertur prorsus extra familiam alienatur; nam idem in permutatione contingit, in qua nullus patet retrahentibus aditus, ut mox prædixi. Adde quæ expenduntur infra, n. 32.

19 Suam quam sustinemus, sententiam limitat Molina, si is cui res traditur, partim pecuniâ numeratâ partim censu reservativo constituto alienanti satisfaciatur; tunc siquidem si soluta quantitas exsuperet annui redditus æstimationem, quia venditio contracta intelligitur, retractui locus erit. Sic in simili de emphyteusi tenent Matienz. in l. 7. gloss. 2. n. 10. tit. 11. lib. 5. Recop. Parlador. different. 109. §. 4. num. 10. Bernard. Bag. disp. de retract. vers. Quarta conclusio. Idem videtur respondendum, si pecunia soluta, & census ejusdem sint æstimationis; nam propter usum frequentem contractus, venditio celebrata censeatur, pensio itidem familiæ favore, ut bona conserventur in illa.

Ibi: Ego verò etsi videam.

20 Supposito ex communi sententia, quod in emphyteusi, ac censu reservativo retractus excluditur, id restringit D. Cov. quoties conceditur in utroque contractu redimendi facultas; nam præsumitur simulata venditio, habita fide de pretio, ut donec

illud solvatur annua pensio præstetur. Sequuntur. Avendañ. cap. 89. ex num. 2. Guttier. d. q. 145. num. 4. Ursill. ad Afflict. decis. 72. n. 11. Hermol. in l. 55. gloss. 2. num. 10. tit. 5. p. 5. Et licet satis probabiliter contra communem sentiat Molin. disp. 372. in fin. retractum denegandum, nisi ex circumstantiis fraudem intervenire apparuerit, non est tamen ab illa recedendum, ne dolosis machinationibus aditus relinquatur, quibus facile legis provisio illuderetur. In his tamen ambiguis questionibus de quibus actum est, propter Interpretum dissensum æstimo, non parum iudicis arbitrio deferendum, qui causâ perpensâ, modò hanc, modò illam, prout æquitas suggererit, sententiam amplectatur; nam ubi magnificam domum illustri familia in extraneum alienari contingat, æquissimum erit retractus leges ampliare, sicut ipsas restringere, cum consanguineus inops, aut potens retrahere intendit rem in emphyteusim, vel censum concessum cum alienantis detrimento, ob difficilem exactionem. Faciunt quæ tradit Mathienz. in l. 7. gloss. 3. n. 6. tit. 1. lib. 5. Recop.

Ad Num. 4.

21 Si usufructus rei patrimonialis vœnerit, consanguineus jure retractus uti nequibit. Guttier. Pract. lib. 2. quest. 147. Mathienz. in l. 7. gloss. 1. num. 32. tit. 11. lib. 5. Recop. Azeved. ibi, n. 13. Hermol. in l. 55. gloss. 2. n. 11. tit. 5. p. 5. Montalv. in l. 13. gloss. magn. col. 11. vers. Item quero, an habeat locum ista lex in usufructu, tit. 10. lib. 3. for. Castill. controv. lib. 1. de usufruct. cap. 74. num. 18. quod ampliant usum, habitationem, & familia. Nec imminet periculum consolidationis, si dominus proprietatem vendiderit, quia fructuarius nec habet jus ad retractum, nec ut consanguineo, aut aliis in concursu præferatur. Ant. Gom. in l. 70. Taur. n. 34. Castill. cum aliis n. 37. Guttier. q. 166. n. 2. Mathienz. in l. 13. gloss. 3. n. 11. tit. 11. lib. 5. Recop. Molin. de just. & jur. disp. 371. num. 4. Hermol. ubi proximè. Imò si fructuarius proprietatem emerit, eam consanguineus poterit retrahere. Ant. Gom. sup. Castill. num. 23. D. Covar. inf. num. 7.

Ad Num. 5.

22 De hoc & aliis fundamentis consule Molin. disp. 372. n. 6. 7. & alios quos laudavi n. 3. Nec dubium est, quin in specie proposita duplex contrahatur venditio alia fundi, seu alterius rei, & alia census consignativi; utraque pura, non habitâ fide de pretio: nam etsi pecunia non appareat, tamen per traditionem brevis manus intelligitur primus venditor nummos recepisse, iterumque eos in pretium annui redditus retradidisse; unde duplicem gabellam deberi, rectè probat Molin. disp. 382. num. 3. Lassart. de decim. vend. cap. 10. n. 47. Roderic. de ann. reddit. lib. 2. q. 22. num. 30. Nec de reservatione directi domini curandum, quæ impertinens est, nullumque effectum potest operari, ut res aliquando ad venditorem revertatur.

Ibi: Quod si hæc venditio censeretur.

23 Si res patrimonialis, habitâ fide de pretio, vendatur, consanguineus statim ad retractum admittatur, cui novendium à die perfecti contractus currit, ac cautione præstita de solvendo pretio ad tempus conventum, rei dominium acquirit, l. 11. tit. 11. lib. 5. Recop. ubi Azeved. & Mathienz. Ant. Gom. in

l. 72. Taur. n. 22. Hermol. in l. 55. gloss. 8. n. 18. tit. 5. p. 5.

Ad Num. 6.

24 Adde Molin. disp. 372. n. 7. Ad retractum non desideratur domini translatio, sed contractus perfectio. Nec in venditione, etsi res tradatur, emptor dominium quaerit ante pretium numeratum, nisi de illo fides habeatur, l. Quod vendidi 19. de contr. empt. l. Si procurator 5. §. 1. de jur. fisci. l. Procuratoris 5. §. Sed etsi dedi, de tribut. action. l. 46. tit. 28. part. 3. Mozzius de contract. tract. de empt. tit. de substant. empt. n. 32. & 77. Ant. Fab. in ration. d. l. Quod vendidi, & alii per plures apud Hermol. in d. l. 28. gloss. 1. n. 1. tit. 5. p. 5. quod cum sit de natura contractus, reservatio domini frustra adjicitur, ideo nihil valet operari. Surd. decis. 220. à num. 11. Gratian. discept. cap. 523. num. 1. cum segg. Bald. in rubric. num. 13. C. de contr. empt. nam regulariter expressio ejus quod tacite inest, nihil operatur, nec formam, aut naturam actus immutat, l. 3. C. de fidejussor. l. Hac verba 3. de leg. 1. l. In conditionibus 19. §. 1. l. Aliquando 107. de condit. & demonstr. Mantic. de conjectur. ult. vol. lib. 5. tit. 6. num. 5. Carleval. de judic. tit. 3. disp. 8. num. 63. Barbosa cum pluribus axiom. 89. num. 15. Ad hæc constitutio Regia ut retractum concederet, non respexit ad domini translationem, sed ad perfectionem contractus, à qua novendium computandum decrevit lex 7. tit. 11. lib. 5. Recopilat.

Verf. Tertio hæc ipsa opinio.

Hæc prænotavimus supra, num. 22.

Verf. Quarto idem apparet.

25 Adde Molin. disp. 372. num. 8. Guttier. Pract. lib. 2. q. 145. num. 5. & alios recensos supra n. 3. Sed adhuc in ipso venditionis contractu eadem fraus potest intervenire ad exclusionem consanguinei, ut præmisi supra, n. 12. & sicut novendium non labitur, nisi à die scientiæ, quando clanculum venditio contrahitur, ut prædixi n. 13. idem observaretur si redemptio census fraudulenter celaretur.

Verf. Quinta ratio ex precedentibus.

Junge tradita sup. n. 22. Molinam, & cæteros jam commemoratos.

Verf. Sexto eandem sententiam.

Adverte ad ea, quæ D. Covar. paulò post, n. 8. verf. Sed & si quis, docet pro hujus rationis declaratione.

Ad Num. 7.

26 Hoc tradidimus n. 21. in fin. de quo latissimè disputans Mathienz. in d. l. 7. gloss. 1. n. 35. Molin. disp. 371. n. 9. Nec dubium est, quin consanguineus nudam proprietatem duntaxat avocare valeat per retractum, qui non confert retrahenti, nisi quod venditor habuit, & vendidit; nec emptori aufert, quod per venditionem non obtinuit, qualis est usufructus, de quo agimus.

Ad Num. 8.

27 Planè nihil conducit ad questionem nostram ut D. Covar. animadvertit) lex 13. tit. 11. lib. 5. Recop.

Recop. ubi cavetur, quod consanguineo quoad retractum præferatur dominus directi domini, superficiarius, & habens partem in re vendita: quod procedit cum hi ex diversa causa, seu tractu dominium obtinerunt, non si ex ipsa venditione, quam per retractum consanguineus infringere, seu retractare conatur. De cujus constitutionis intellectu videndi Azevedus, & Matienzus ibi, Molin. disp. 371. n. 3. Ant. Gom. in l. 70. Taur. num. 31. ubi num. 32. & 33. observat inter proprietatis dominium, & fructuarium non dari retractum, quem solus obrinet ipsius usufructus particeps, ut plene per Castill. lib. 1. controvers. cap. 74. à num. 27. nam & consanguineus eo jure caret, ut prænotatur num. 21. Hæc de commoditate usufructus quæ à fructuario vendi potest.

Verf. Sed & si quis.

28 Hæc in non fructiferis locum habere possunt, nam in frugiferis pensio præsumeretur coæquari fructuum æstimationi, quos regulariter producere solet.

Verf. Quibus tandem effectum.

29 Resolvit D. Covar. in questione præcipua hucusque discussa per totum hoc caput, & supra, num. 3. expressa, dies ad retractum currere non à redemptione census, sed à perfectione venditionis contractus; cui accedunt laudati supra, n. 3.

30 Circa quam opinionem se offert inquirendum, an consanguineus teneatur statim pretium exhibere, aut si per constitutionem census satisfaciatur, sicut extraneus convenerat? Similiter dubitabatur de retrahente rem venditam, habitâ fide de pretio, de jure communi ante legem 11. tit. 11. lib. 5. Recopilat. ut testatur Matienz. in l. 7. gloss. 3. n. 6. eod. tit. & quod opus non sit de presenti pecuniam numerare, ex d. l. 11. deducitur, quâ in simili casu ita decisum habetur. Præterea cum retrahens loco primi emptoris subrogetur, & eadem persona censeatur, forma contractus mutari non debet, ut consanguineus pecuniam representare teneatur, ad quod extraneus astrictus non erat; nam subrogatum naturam sortitur ejus, in cujus locum subrogatur, l. Si eum 10. §. Qui injuriam, ff. si quis caution. Barbosa cum pluribus axiom. 213. num. 1.

31 Contrarium suadetur primò, quia in conventionem ista duo interveniunt distincti contractus; nam dominus vendit fundum, & censum emit. Quoad primum contractum compellitur jure retractus, ut potius dominium transferat in consanguineum, quàm in extraneum; sed nulla ratione astringi potest, ut emat censum ab ipso consanguineo contra juris principia, quo emere invitatus cogi nemo potest, l. Invitum 11. C. de contr. empt. l. Nec emere 16. C. de jur. delib. Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 2. num. 51. Hermol. cum plurimis in l. 3. gloss. 1. n. 1. tit. 5. p. 5. Licebit igitur consanguineo, pretio oblato, venditionem fundi retractare, ac fundum consequi; non tamen compellere venditorem, ut ab ipso censum emat.

32 Secundò, ea est retractus natura, ut nec venditor, nec emptor ullum detrimentum ex subrogatione consanguinei sustineant: at si consanguineus pretio non exhibitio, censum constitueret, venditor exponeretur periculo non exigendi D. de Faria Novæ Addit. ad Covar.

redditus, ac amittendi sortem, quam reperere nunquam posset ex natura contractus censualis, si forte propinquum retrahentem fieri contingat inopem, potentem, inimicum, dissipatorem, cum quo venditori non expediret habere commercium, ob jurgia, ac exactionis difficultatem: quæ aliud agens perpendit Matienz. d. gloss. 3. n. 6. & adnotavi supra, n. 17. quibus accedit quod emente extraneo divite, venditor haberet spem proximam redemptionis, quæ careret, si consanguineus egenus compararet. Unde ex retractu deterior vendentis conditio multipliciter fieri posset. Omnia cessarent, si expectaretur tempus redemptionis, quia venditor pretii quantitatem percipiens, sive à conjuncto, sive ab extraneo, nullum sentit incommodum. Nec urget dicta lex 11. Recop. quia ibi nullum damnum imminet venditori pretium tempore præfinito percepturo, cui interim idonee est cavendum. Etiam non movet, quod de subrogatione prædiximus, quia locum non habet ubi diversitas rationis reperitur propter personæ mutationem.

Ex quibus dicendum videtur, quod D. Covar. 35 communis sententia procedat, nisi venditor justam opponat causam, ne retrahens admittatur, censu imposito de pretio; tunc enim illud consanguineus nisi exhibuerit, repellitur: uti tamen suo jure poterit sub redemptionis tempus, legis formâ servatâ intra novendium à die contractus, vel redempti census.

SUMMARIUM.

- 1 Donatio bonorum omnium præsentium duntaxat subsistit de jure communi, sed non futurorum simul: quod limitatur, ac declaratur ibidem, & num. 23.
- 2 Virum donatio etiam futurorum bonorum subsistat, si firmetur juramento. & num. 3.
- 3 Præfata donatio, etiam bonorum acquirendorum, sustinetur si donator usufructum reservaverit: quod ampliatur n. 10.
- 4 Pignus alienatum per debitorem, consentiente creditore, ab obligatione prorsus liberatur, nec in eam reincident, etsi ex alia causa in dominium redierit debitoris.
- 5 Aliud juris est, si idem creditor, qui præstitit consensum, possit generalem hypothecam obtineat in bonis ipsius debitoris.
- 6 Res Ecclesia semel emphyteuta solemniter concessa, absque solemnitatibus iterum dari in emphyteusim potest, sicut res majoratus legitime alienata non incidit in vinculum, etsi ex alia causa in potestatem possessoris deveniat.
- 7 Pecunia sub generali bonorum obligatione continetur, exceptâ illâ, propter quam debitor obligatur.
- 8 Fructuarius suos fructus irrevocabiliter facit statim ac separantur à solo.
- 9 Donatio bonorum omnium, reservato usufructu ad vitam, vel quandiu donator vixerit, an sustineatur?
- 10 Quid si dictum sit, Reservato usufructu, ut de eo inter vivos duntaxat disponam? Quid si asseratur, Ut de fructibus in vita disponere valeam.
- 11 Quod valeat hoc ultimo casu donatio, pluribus comprobatur, & n. 13.